

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION

Gweithgor

Dydd Llun, 13 Ionawr 2025

(Canolfan Dinesig)

NODIADAU

YN BRESENNOL:

Stuart James (Afon Taf)
Owen Morgan (Ysgol Gynradd Parc Cyfarthfa)
James Voros (Ysgol Gynradd Gellifaelog)
Rhiannon Stephens-Davies (Ysgol Arbennig Greenfield)
Simone Roden (Ysgol Gymunedol Ynysowen) - Cadeirydd
Alwen Bowen (Ysgol Rhyd y Grug)
Anthony Lewis (Pennaeth Cynllunio Ysgol, Cymorth ac Adnoddau)

YN GWEINYDDU:

Louise Ballinger (Cyfrifydd Addysg)
Joanna Lewis (Rheolwr LMS)
Emma France (Clerc y Fforwm)

Rhif	Trafodaeth/Camau Gweithredu
1.	<u>Ymddiheuriadau</u> Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan Sarah Hopkins.
2.	<u>Ariannu cyflogau athrawon</u> Yn dilyn Cyfarfod Fforwm Ysgolion ar 10/12/24 gofynnwyd i'r Gweithgor ystyried rhagor o wybodaeth am y symudiad arfaethedig i gyflogau cyfartalog ysgolion o gyflogau cyfartalog y sector. Roedd y Fforwm wedi gofyn i'r Gweithgor ystyried: <ol style="list-style-type: none"> 1. Modelau ariannu eraill yr ALL. 2. Effaith ar gyllid ysgolion yn 2025/26 3. Model tapr posibl. Roedd y Gweithgor wedi derbyn y papurau canlynol cyn y cyfarfod: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ymateb gan Awdurdodau Lleol eraill ar eu model ariannu (derbyniwyd 9 ymateb). 2. Effaith 5 mlynedd y model presennol o'i gymharu â sail gyfartalog ysgol 3. Effaith ysgolion ar gyfer 2025/2026 a'r opsiwn sy'n lleihau. SR: Nid oeddwn yn bresennol yn y Fforwm Ysgol, mynychodd JR yn fy lle. Rwyf wedi derbyn adborth, cytunwyd yn unfrydol y byddem yn cynnig model i'r Fforwm. Deallaf fod rhai aelodau o'r Gweithgor yna wedi pleidleisio yn erbyn yr argymhelliad yn y Fforwm - a gaf i eich rhesymau dros newid eich meddwl ar yr argymhelliad?

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
SJ:	Mae gen i bryderon y bydd costau ychwanegol i'r ALL ar hyn o bryd, nad oeddwn wedi deall y goblygiadau yn llawn ac rwy'n credu mai hwn oedd yr argymhelliad anghywir.
C:	Pa oblygiadau penodol ydych chi'n poeni amdanynt?
SJ:	Mewn cyfnod o gyni, costau ychwanegol i'r ALLau, effaith ar fy ysgol a gallu ysgolion eraill i elwa o'r system.
SR:	AL, a allwch chi ddarparu ymateb? A fydd costau ychwanegol i'r ALL?
AL:	Na, ni fydd costau ychwanegol ar gyfer yr ALL Rwy'n gwybod bod y ddadl wedi'i chodi bod apwyntiadau wedi'u gwneud yn seiliedig ar bwynt cyflog. Fel ALL byddem bob amser eisiau i'r aelod staff gorau gael ei benodi beth bynnag fo'r pwynt cyflog.
SJ:	Rydym yn dal i ystyried gwerth.
OM:	Gallaf ddweud, yn fy ysgol, bod fy nghorff llywodraethu bob amser wedi penodi'r person gorau un ar gyfer y swydd a pheidio ag ystyried cyflog.
SR:	Rwy'n cytuno'n llwyr ag OM, mae fy Nghorff Llywodraethol bob amser yn penodi'r aelod staff gorau un i addysgu'r disgyblion yn ein gofal.
SJ:	Yn flaenorol, rydym wedi gwneud penderfyniad yn seiliedig ar werth.
SR:	Bydd symud i gyfartaledd yr ysgol yn dileu hynny, felly os oes ysgolion yn penodi pwynt cyflog nid ar yr ymgeisydd gorau, bydd symud i gyfartaledd yr ysgol yn sicrhau bod Cyrff Llywodraethu bob amser yn gallu penodi'r person gorau a fydd, yn sicr, yn welliant enfawr i addysg disgyblion ar draws yr ALL
OM:	Cytuno'n llwyr â SR dylai'r disgyblion ar draws yr ALL gael athro wedi'i benodi, yn seiliedig ar eu gallu yn yr ystafell ddosbarth nid eu pwynt cyflog.
SR:	A allwn ni i gyd gytuno y bydd symud i gyfartaledd yr ysgol yn dileu'r angen i Gyrff Llywodraethu benodi ar sail cyflog?
SJ:	Nid wyf yn dal i ddeall sut na fydd hyn yn costio mwy i'r ALL, os yw pob ysgol a benodir ar ben cyflog.
AL:	Ein blaenoriaeth yw bod pob ysgol yn penodi'r athro gorau waeth beth fo'r pwynt cyflog, bydd gennych lawer o achlysuron lle mae athrawon llai profiadol sy'n cael eu penodi gan mai nhw yw'r ymgeisydd gwell. I ateb eich cwestiwn SJ, ni fydd y pot yn newid, bydd sut mae'n cael ei ddosbarthu yn newid. Ar hyn o bryd rydym yn cymryd cyfartaledd yr ysgolion ar gyfartaledd i gael cyfartaledd sector ac yna caiff hynny ei ddosbarthu ar PTR. Bydd y model hwn yn gweld cyfartaledd ysgol yn cael ei ddosbarthu ar PTR.
SR:	O fy nealltwriaeth os yw ysgol yn y sector yn cyflogi NQT ar hyn o bryd, bydd yn effeithio ar gyllid pob ysgol yn y sector, gan y bydd yn lleihau cyfartaledd y sector?
JL:	Ydy, rydych chi'n gywir, os oes gan ysgol gadw staff da a'r holl staff yn brofiadol ac yn cael eu talu ar ben y raddfa maen nhw ar eu colled ar hyn o bryd. Pan fo ysgolion sydd â

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
	<p>throsiant uchel o staff ac yn penodi ar y brif raddfa maent yn ennill.</p> <p>OM: Bydd symud i gyfartaledd ysgol yn diogelu ein hysgolion rhag teimlo dan bwysau gan gyfyngiadau cyllidebol i gyflogi staff yn seiliedig ar bwynt cyflog. Ni fydd unrhyw gymhelliant i wneud hynny, bydd pob ysgol yn gallu penodi'r aelod staff gorau un ar gyfer eu hysgolion. Rhaid i hynny fod yn fantais i symud i'r system hon.</p> <p>AL: Ein nod yw lleihau'r risg i ysgolion a sicrhau bod ysgolion yn cael eu hariannu'n briodol ar gyfer y staff y maent yn eu cyflogi yn ystod y cyfnod hwn o gyni. Mae'r darn hwn o waith yn cael ei wneud o dan gais Pennaeth nad yw'n cael ei yrru gan swyddogion yr ALL. Mae enillwyr a cholledwyr sylweddol yn y system bresennol.</p> <p>SJ: Mae'n amlwg bod enillwyr a cholledwyr ar hyn o bryd dros gyfnod o bum mlynedd. Rwy'n poeni y bydd yn costio'r ALL yn y tymor hir.</p> <p>AL: Na fydd unrhyw gost ychwanegol i'r ALL, bydd y 'pot' yn aros yr un fath â sut mae'n cael ei ddsbarthu yn wahanol.</p> <p>OM: Mae nifer o fesurau diogelu wedi'u cynnwys yn y system, bydd cyfartaledd ysgolion yn seiliedig ar PTR yn atal ysgolion rhag cyflogi mwy o staff a chael cyllid ar eu cyfer. Os bydd Cyrff Llywodraethol yn penderfynu cyflogi mwy o staff, bydd yn cael ei ariannu o rywle arall yn y gyllideb. Drwy gapio nifer y Cronfeydd Integredig a Ariennir gan SLT, bydd yn atal ysgolion rhag manteisio ar y cyllid arweinyddiaeth. Pe bai ysgol yn dymuno ariannu arweinyddiaeth ychwanegol, byddai aelod o staff yn cael ei gyfrifo fel UPS3.</p> <p>SJ: Mae gen i o dan nifer y staff ar arweinyddiaeth, felly byddwn i'n symud aelod o staff o TLR i arweinyddiaeth?</p> <p>JL: Oes, a gallwch wneud hynny yn y system bresennol.</p> <p>SR: Rydym eisoes wedi symud i gyflog gwirioneddol ar gyfer staff LRB yr ydym i gyd yn cytuno arnynt oedd y dull tecaf. Ar hyn o bryd rydym yn ystyried gwell cyllid cymorth i sicrhau ei fod yn deg. Dyma'r elfen arall sydd angen ei rhoi yn unol â hynny. I fod yn glir dros y cyfnod o 5 mlynedd mae fy ysgol wedi derbyn £100,000 yn fwy oherwydd y system bresennol. Ar gyfartaledd, rwyf wedi ennill £20,000 y flwyddyn dros y cyfnod. Ar hyn o bryd mae 5 ysgol mewn cyllideb diffyg sy'n colli yn y system hon. Maen nhw mewn cyllideb diffyg, gan dorri staff ac adnoddau yn eu hysgolion i ariannu fy £100,000 sy'n gwbl annerbyniol. Rydym wedi cael ein rhoi ar y Fforwm hwn i fod yn wrthrychol, yn meddwl am bob ysgol ac yn bwysicach na phob disgybl ar draws yr ALL a sicrhau bod yr arian yn deg i bob disgybl, nid dim ond ymwneud â'n hysgol.</p> <p>SJ: Dal ddim yn deall sut na fydd yn costio LA.</p> <p>AL: Bydd y pot ar gyfer ysgolion yn aros yr un fath y dosbarthiad a fydd yn newid.</p> <p>OM: A gaf i godi pwynt, mae gennym ysgol yn yr ALL sydd ar hyn o bryd mewn Mesurau Arbennig ac mae dros gyfnod o bum mlynedd wedi colli dros £340,000, nid yw'r ysgol honno'n gallu cyflogi nifer yr athrawon y mae'n cael ei hariannu ar eu cyfer ac sydd mewn</p>

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
	<p>cyllideb diffyg sylweddol. Ar y llaw arall, mae gennym ysgolion sydd wedi ennill yn sylweddol o'r model ariannu presennol dros yr un cyfnod. Os gwelwch yn dda rhywun yn esbonio i mi sut mae hyn yn gywir.</p> <p>SR: Yn amlwg mae'n gwbl annerbyniol, ac mae hynny'n dod o ysgol sy'n ennill yn y system bresennol. Ni allwn gael system lle mae rhai ysgolion yn elwa oherwydd bod gan ysgolion eraill staff drutach, ac mae'r ysgolion sy'n cyflogi'r staff hynny ar eu colled o ran cyllid ac yn cael llai na'r hyn sydd ei angen arnynt i dalu am gostau.</p> <p>RSD: Rwy'n cytuno nad yw'r model cyllido presennol yn darparu ecwiti i ddisgyblion ar draws yr ALL a rhaid ei newid.</p> <p>AB: Ni ellir seilio'r cyllid a wnaed gan ysgolion ar benderfyniadau penodi ysgol arall.</p> <p>SR: Gofynnwyd i ni ystyried modelau cyllido ar gyfer Awdurdodau Lleol eraill. Deallaf o'r papur ein bod wedi derbyn 9 ymateb i'r cais am wybodaeth.</p> <p>AL: Mae amrywiaeth o fodolau ariannu, Caerdydd a'r Fro, yn gwneud cyfartaledd y sector ond yna lleihau cyllid gan athrawon yn seiliedig ar y gyllideb sydd ar gael. Mae rhai awdurdodau yn gwneud cyfartaledd y sector. Mae rhai awdurdodau yn gwneud pwynt fan a'r lle gyda'r holl gyllid staff ar y tro. Mae un yn ariannu'r holl staff UPS3 a chyfartaledd y sector ar gyfer y brif raddfa. Mae un awdurdod yn gwneud cyfartaledd ysgolion ac un arall yn nodi cyfartaledd athrawon ond ni ddywedodd ai ysgol neu sector oedd hynny. Dwy gronfa yn seiliedig ar niferoedd disgyblion. Gofynnwyd i ni gynnal ymarfer ar gyfer diwydrwydd dyladwy, sydd gennym ni mae'n cymysg ac nid oes bwled arian.</p> <p>JL: Mae hefyd yn bwysig nodi, nid oes gennym y wybodaeth gefndirol am y dulliau ariannu hyn i weld a oes ganddynt yr un mater lle mae enillwyr a cholledwyr. Yr hyn yr ydym yn ei wybod yw bod nifer sylweddol o ysgolion ledled Cymru mewn cyllideb diffyg gyda disgwyl y bydd mwy yn mynd i gyllideb diffyg ym mlwyddyn ariannol 2025/2026.</p> <p>AL: Pe byddem yn ceisio cadw cyfartaledd y sector yna byddai defnyddio pwynt o'r fan a'r lle yn ei gwneud yn llawer haws o safbwynt yr ALL gan y byddai llai o waith i'w gyfrifo yn y blynyddoedd i ddod ond ni fyddai'n mynd i'r afael â'r annhegwch yn y system y mae model cyfartalog yr ysgol yn mynd i'r afael â sicrhau bod ysgolion yn cael eu hariannu ar sail eu staff addysgu eu hunain a PTR cyson.</p> <p>RSD / OM yn cytuno.</p> <p>SR: Os awn yn ôl at y pwyntiau a godwyd gan y Fforwm Ysgol llawn:</p> <ol style="list-style-type: none"> Trafodwyd cost i ALL, mae AL wedi rhoi sicrwydd i'r Gweithgor nad oes costau ychwanegol i LA dim ond model aiddosbarthu. Cafodd modelau cyllid eraill yr ALL - gymysgedd 9 ymateb o fodolau ledled Cymru. Effaith ystyriol i ysgolion. Rydym wedi derbyn papur yn dangos y tueddiadau pum mlynedd a'r effaith y mae'r model presennol yn ei gael yn ogystal â'r effaith y flwyddyn ariannol nesaf

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
	<p>os byddwn yn symud i gyfartaledd ysgol.</p> <p>SR: JV, fe wnaethoch hefyd godi pryderon yn y Fforwm Cyllideb ynghylch yr argymhelliad blaenorol, a oes unrhyw bryderon pellach sydd gennych nad ydym wedi'u trafod ar hyn o bryd?</p> <p>JV: I mi edrychais ar yr effaith ar fy ysgol fy hun, ond rwy'n deall y pwyntiau a godwyd ac mae angen iddo fod yn deg i bawb. Roeddwn i hefyd eisiau ailystyried effaith sy'n tapio gan nad wyf yn credu ein bod wedi trafod hynny'n iawn.</p> <p>SR: A fyddwn yn cynnal pleidlais yn gyntaf os bydd ein hargymhelliad i'r Fforwm Ysgol yn sefyll. A ydym yn argymhell mabwysiadu'r model o gyfartaledd ysgolion gyda'r cap ar SLT?</p> <p>Ydym: 6 Nac ydym: 0 Ildio: 1</p> <p>SR: Cytunwyd y byddwn yn cymryd argymhelliad i Fforwm yr Ysgol.</p>
3.	<p>Model Tapr</p> <p>SR: Os ydym bellach yn ystyried model tapr. AL / JL a allwch chi gyngori am opsiynau?</p> <p>AL: Pan fydd ysgolion wedi bod yn colli wrth newid modelau cyllido, rydym wedi cyflwyno tapr er enghraifft yn yr adolygiad LMS diwethaf cafwyd cyfnod pontio blwyddyn 1 33% blwyddyn 2 66% a blwyddyn 3 100%.</p> <p>Yn yr achos hwn teimlwyd oherwydd yr amodau presennol y dylai ysgolion a oedd yn colli ennill yn llawn ym mlwyddyn 1, ond byddai cap yn cael ei gymhwyso i ysgolion golli symiau sylweddol. Y cap arfaethedig fyddai £36,000 ym mlwyddyn 1 a £72,000 ym mlwyddyn 2. Cost hyn fyddai tua £81k ym mlwyddyn 1 a £13k ym mlwyddyn 2, tua £94k dros y cyfnod o ddwy flynedd.</p> <p>SJ: Sut fyddai hyn yn cael ei ariannu?</p> <p>AL: Byddai hyn yn rhan o gyllideb ISB, byddai angen i ni ddangos nad twf ydoedd a gellid ei wneud o fewn paramedrau cyllideb gyfredol.</p> <p>OM: Ni fyddai cost i ysgolion.</p> <p>AL: Na, byddai'n rhan o'r ISB, byddai hyn yn sicrhau y byddai'r ysgolion sydd wedi colli dros y cyfnod 5 mlynedd diwethaf yn cael effaith lawn ar y newid arfaethedig ac mae'r ysgolion sydd o bosibl yn derbyn gostyngiad mawr yn cael llawr wedi'i osod ar y toriad hwnnw i'w galluogi i baratoi dros gyfnod o 1 i 2 flynedd.</p> <p>SJ: Mae gen i bryder am y model SLT a'r potensial i ysgolion gamddefnyddio'r cyllid.</p> <p>JL: Gellir cam-drin y model presennol, trwy gapio cyllid SLT rydym yn amddiffyn y system rhag cam-drin.</p> <p>SR: Gall ysgolion gael mwy o SLT ac ariannu eu hunain lle mae'r holl SLT ar hyn o bryd yn cael</p>

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
	<p>eu cynnwys ar gyfartaledd y sector, felly mae'r system hon yn llawer mwy agored i gamdriniaeth.</p> <p>OM: I fynd yn ôl at y model tapr, rwy'n hapus i argymhell hynny i Fforwm yr Ysgol, gan ei fod yn amddiffyn yr ysgolion sydd wedi bod yn ennill yn sylweddol dros y 5 mlynedd diwethaf i gael cap ar y colledion am gyfnod o 2 flynedd.</p> <p>SR: Ydw, rwy'n cytuno y bydd yn sicrhau bod yr ysgolion sydd wedi bod yn colli yn cael yr arian cywir ar gyfer y staff yn eu hysgol.</p> <p>RSD: Bydd yn rhoi cyfle i ysgolion, lle mae ganddynt staff ychwanegol sydd i fod i elwa o'r model cyllido, i wneud y toriadau angenrheidiol pe bai angen iddynt dros gyfnod o ddwy flynedd. Gallant barhau i ariannu'r staff ychwanegol o elfennau eraill y gyllideb pe bai ganddynt yr arian ar gael.</p> <p>SR: Byddaf yn galw am bleidlais.</p> <p>1.Y rhai sy'n cytuno i dapr cynigion gyda blwyddyn llawr 1 o £36,000 a blwyddyn llawr £72,000 2: 7</p> <p>2.Y rhai nad ydynt yn dymuno cynnwys tapr: 0</p>
4.	<p><u>Closing / Final Comments</u></p> <p>SR: I ailadrodd, a yw pawb yn fodlon ein bod wedi cydymffurfio'n llawn â'r ceisiadau a amlinellir yn y Fforwm Ysgolion i'w hystyried:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modelau cyllido eraill yr ALL 2. Effaith ar gyllid ysgolion 25/26 3. Model tapio posibl <p>Cytuno.</p> <p>SR: A ydym i gyd yn cytuno mai argymhelliad y Gweithgor hwn yw argymhell symud i gyfartaledd yr ysgol gyda chap SLT?</p> <p>Cytuno</p> <p>SR: A ydym i gyd yn cytuno y byddwn yn argymhell tapr dwy flynedd o £36,000 blwyddyn 1 a £72,000 blwyddyn 2?</p> <p>Cytuno</p> <p>SR: A oes gan unrhyw un unrhyw bryderon pellach y maent am eu codi cyn mynd i'r Fforwm Ysgol?</p> <p>Na.</p> <p>SR: A gaf i wneud cais pan fyddwn yn ystyried eitemau fel hyn yn y dyfodol bod pob papur</p>

Rhi f	Trafodaeth/Camau Gweithredu
	<p>yn ddiennw er mwyn sicrhau bod pob aelod o'r Fforwm yn gallu penderfynu ar egwyddor a lleihau rhagfarn bosibl a sicrhau didueddrwydd.</p> <p>Cytuno.</p> <p>Caeodd SR y cyfarfod a diolchodd i bawb am eu presenoldeb.</p>